

Formanden har ordet

Vel mødt til et nyt skoleår med en del forandringer. Der kommer sikkert flere i løbet af skoleåret. Men forhåbentligt bliver det forandringer, vi som sproglærere kan hilse velkommen.

Ny undervisningsminister

Sproglærerforeningen byder vores nye undervisningsminister, Pernille Roenkrantz-Theil, velkommen. Vi ser frem til et forhåbentligt godt samarbejde. Vi har allerede anmodet om et møde og et interview med hende, men venter stadigvæk på svar. Hvis I medlemmer har nogle spørgsmål, som I gerne vil have med i interviewet, så send dem til undertegnede. I sin første tid som minister er hun kommet med positive udmeldinger om lærernes vilkår.

Nationale test

Et af de områder, der bl.a. blev diskuteret under valgkampen, var folkeskolen. I den forbindelse diskuterede man de nationale test. Det har ifølge flere forskere vist sig, at de nationale test ikke giver et pålideligt billede af elevernes niveau. Nogle partier mener, at man skal bibeholde testene, nogle, at man bør afskaffe dem helt, og andre igen, at de bør afskaffes i de små klasser, da flere af disse elever bliver nervøse over at skulle testes. Samtidig mener mange, at lærernes egne evalueringer af eleverne giver et bedre billede af elevernes niveau. I den forbindelse afholder Rådet for Børns læring en konference den 3. september med titlen: De nationale test tænkt forfra. Jeg deltager i konferencen på vegne af Sproglærerforeningen.

Nye faghæfter

Hele sidste skoleår har skrivegrupper i de forskellige fag arbejdet med at omskrive faghæfterne, så de afspejler de løsnede bindinger i Fælles Mål. Der er ikke ændret på de overordnede kompetencemål og færdigheds- og

vidensområder for, hvad eleverne skal kunne i de enkelte fag. Læseplaner og vejledninger skal være med til at tydeliggøre, at kompetencemålene og færdigheds- og vidensområderne er bindende, men at alle færdigheds- og vidensmålene er vejledende.

De reviderede læseplaner og undervisningsvejledninger fremhæver i højere grad end tidligere sammenhængen mellem folkeskolens formål, fagenes formål og Fælles Mål.

Der er blevet arbejdet på tværs af fremmedsprogene i en sproggruppe, samtidig med at der også er blevet arbejdet individuelt i fagene. Det er der kommet nogle gode faghæfter ud af. Se her <https://www.emu.dk/grundskole>.

Man kan downloade og printe hele faghæftet for hvert fag, eller man kan gå ind og læse om lige de trin, man arbejder med. Jeg vil absolut anbefale, at man læser hele hæftet, da der er mange ideer og anvisninger på, hvordan man kan tilrettelægge sin undervisning. Det er desuden vigtigt, at man ved, hvad eleverne skal kunne før og efter det trin, som man underviser på.

De gamle faghæfter var gode, men det er lykkedes at gøre de nye endnu bedre. Tysklærerne fremhæver, at der kommet meget mere fokus på kommunikation fremfor grammatik, hvilket ligger helt i tråd med det kommunikative sprogsyn, som gennemsyrrer Fælles Mål i alle tre sprog.

Fransk læringskonsulent

Det er med glæde, at Sproglærerforeningen kan byde velkommen til Ulla Jespersen som ny læringskonsulent i fransk i Undervisningsministeriet. Ulla arbejder på Katrinebjergskolen i Århus. Vi ser frem til samarbejdet.

Repræsentanter for Fransk Fagudvalg har allerede mødtes med hende, og hun skal være oplægsholder på Fransk lærernes Dag 2020, som arrangeres af Fransk Fagudvalg.

Er sprogfagene i krise?

I Jyllands-Posten skriver Helene Caprani på vegne af Gymsprog, netværket af foreninger for undervisere i fremmedsprog i gymnasiet, at den

Af Rita Mogensen
formand,
Sproglærerforeningen

nedadgående tendens for interessen for at studere fremmedsprog fortsætter. Der er blot optaget 24 på tysk, 30 på fransk og 46 på spansk på Københavns Universitet på sprogstudierne i 2019. Der er endda ledige pladser på engelskstudiet.

Det er en foruroligende udvikling. Sproglærerforeningen vil kraftigt opfordre til og arbejde for, at der bliver tilbudt to fremmedsprog udover engelsk i grundskolen. Ligeledes er det vigtigt, at eleverne bliver motiveret til at vælge fremmedsprog i gymnasiet. Det er, hvad vi kan gøre i grundskolen. I gymnasiet bør der arbejdes for en lovændring, så flere får mulighed for at vælge sprog, og så flere kan se en fordel i at gøre det.

Jubilæumskonference

I 2020 kan Sproglærerforeningen fejre sit 50 års jubilæum. I den forbindelse tilbyder vi alle tiders sprogkonference. Tittlen er Så snak dog! – mundtlighed i sprogundervisningen. Konferencen indledes med et fælles oplæg ved professor Susanna Fernandez om at undervise i mundtlighed, og hvad de seneste forskningsresultater viser. Derefter kommer der to workshopbånd med fire valgmuligheder i hvert. I forbindelse med punktet Nyt fra Undervisningsministeriet er der igen mulighed for at vælge, hvilket sprog man vil følge. Endelig kommer lederne fra det Nationale Center for Fremmedsprog øst og vest og fortæller om, hvad der arbejdes med, og hvad lærerne kan bruge centret til. Endelig afsluttes dagen med en jubilæumsreception, hvor alle er velkomne. Se hele opslaget inde i bladet.

Rita Mogensen

Strategier – Det skal give mening!

Læser man Undervisningsministeriets Fælles Mål for både engelsk, tysk og fransk, kan man ikke komme uden om, at kommunikations- og sprog-læringsstrategier skal inddrages i sprog-undervisningen i grundskolen. Med rette, hvis man følger Canales (1983) opfattelse af, hvad det vil sige at opnå kommunikative kompetencer på et sprog. I hans definition udgør den strategiske kompetence nemlig én af fire grund søjler. Men hvad dækker strategisk kompetence egentligt over?

Først og fremmest skal man huske på at skelne imellem sprog-lærings- og kommunikationsstrategier. Disse tjener ikke direkte samme formål, og man er derfor nødt til at forholde sig særskilt til disse.

Kommunikationsstrategierne hjæl-

per direkte eleven med at kommunikere på målsproget. De receptive kommunikationsstrategier hjælper eleven med at afkode skriftligt eller mundtligt sprog, fx at gætte topstyret ud fra konteksten og bundstyret ud fra ordets ortografiske eller fonetiske bestanddele med udgangspunkt i viden og sprogkompetencer. De produktive kommunikationsstrategier hjælper eleven med at udtrykke sig skriftligt eller mundtligt på fremmedsproget, fx ved at kode-skifte (altså at sige det pågældende på et andet sprog end kommunikations-sproget), bruge tegn og fagter, parafrasere eller give eksempler.

Sprog-læringsstrategierne har kun indirekte fokus på kommunikationen, idet de har til formål at øge potentialet for sprogtilværelse. Disse dækker

Af **Caroline Arp**, ansvarshavende redaktør på Sproglæreren, lærer på Lindevangskolen på Frederiksberg

blandt andet over de kognitive strategier, også kendt som hukommelsesstrategier, såsom arbejde med huskereglere, ræmser, associationsøvelser etc. Desuden kan man som lærer arbejde med de sociale strategier, det vil sige at skabe trygge sociale rammer og et godt arbejdsmiljø i klassen. Endeligt er der metakognitive strategier, som dækker over det direkte arbejde med elevernes motivation og ansvarsfølelse for at opnå bedre sprogkundskaber på fremmedsproget.

Langt størstedelen af undervisningen i kommunikations- og sprog-

Studierejse med tog

Mere klimavenligt end fly

Tag fx toget til Berlin

Tag fx toget til Prag

ALFA TRAVEL

TAG TOGET PÅ STUDIETUR

At rejse med tog er en yderst komfortabel rejseform, som giver unikke muligheder for anderledes rejseoplevelser og typisk et meget lavere klimaaftryk end fx flyveturen.

Studierejser med tog

- Berlin** | 4 dage 3 nætter | fra kr. 898,-
- Amsterdam** | 5 dage 4 nætter | fra kr. 1.748,-
- Hamburg** | 4 dage 3 nætter | fra kr. 1.048,-
- Prag** | 5 dage 4 nætter | fra kr. 1.598,-
- Rom** | 7 dage 4 nætter | fra kr. 3.148,-

Priserne inkluderer togrejse på 2. klasse fra dansk grænsestation, pladsbilletter på strækninger i udlandet hvor muligt, indkvartering samt morgenmad.

- Fast kontaktperson fra start til slut
- Kompetent vejledning til fagligt indhold
- Tryghed uden uventede overraskelser

ALFA TRAVEL

KONTAKT OS FOR EN UFORPLIGTENDE SNAK
RING PÅ 8020 8870 - INFO@ALFATRAVEL.DK

læringsstrategier er af gode grunde nødt til at foregå på dansk, hvis man vil sikre, at alle elever kan forholde sig til disse en smule abstrakte værktøjer – måske med undtagelse af engelskundervisning i udskolingen. Dog kan man med fordel inddrage eksempler på målsproget og inkorporere strategiarbejdet løbende i sprogundervisningen. Fx at arbejde med de kognitive strategier, når eleverne skal arbejde med nyt ordforråd, og med receptive kommunikationsstrategier, når de skal læse tekster, de finder svære.

Det helt store spørgsmål er som altid, hvor meget disse dansksprogede undervisningsaktiviteter skal have lov at fylde, samt hvilke strategier, der er relevante at arbejde med på hvilke årgange. Som udgangspunkt forsøger jeg at undervise i kommunikationsstrategier ud fra elevernes sprogkompetencer på det respektive målsprog – deres intersprog. De non-verbale strategier (tegn, fagter, lyde og skuespil) og fokus på transparens som gættestrategi fylder mere i de tidlige

stadier af sprogtiltagelsen. Her har jeg især haft succes med at lade de yngre elever sortere ord ud fra transparens til dansk og eventuelle andre sprog samt at mime verber. De mere målsprogskrævende strategier, såsom parafrase og eksemplificering, giver mere mening, når eleverne har noget sprog at arbejde med. Man kan fx lege Taboo/Alias på engelsk, hvor eleverne skal forklare et ord uden at måtte bruge bestemte ord, eller arbejde med topstyrede gættestrategier i forhold til kontekst. Det giver imidlertid altid mening at arbejde med sproglæringsstrategierne, da et trygt læringsrum er en

forudsætning for at udvikle kommunikative færdigheder (sociale strategier), og da motivation og medansvar for egen læring spiller en afgørende rolle (de metakognitive strategier). Ligeledes vil der altid være nyt ordforråd at huske på, og derfor er det vigtigt at være systematisk i arbejdet med de kognitive strategier.

Ganske enkelt skal strategierne skal give mening for elevens sproglige stadie – deres intersprog. Det er urealistisk at forvente, at 6.klasses elever kan forklare de tyske ord, de ikke kender, ved at parafrasere på tysk, og samtidig vil det for langt de fleste 9. klasseelever være under lavmålet at lære dem at mime og sige lyde for at forklare sig på engelsk, hvis de ellers godt kan udtrykke sig på et simpelt engelsk.

Jeg håber, dette nummer af Sproglæreren må inspirere til at arbejde med strategierne i din sprogundervisning.

God læselyst

Caroline Arp

FRANSK- og TYSKLÆRERE - 5.-9. klasse

Oplever jeres elever

- at de alt for tit ikke 'kan sige noget' på fransk/tysk?
- at de ikke kan få flow og fart på sproget?

Sådan skal det bare ikke være!

Giv i stedet jeres elever succesoplevelser
- i det daglige og ved eksamensbordet.

Brug **GRAFISK FACILITERING**

– en simpel metode med en utrolig læringsvirkning.

Jeres elever får

- et stort, aktivt ordforråd
- sikker talefærdighed
- stærke, skriftlige kompetencer

Anita Gabelgaard

Mange års erfaring som underviser i folkeskolen.
Workshop på DIN skole.
Se mere på www.franskundervisninghosanita.dk

Anita Gabelgaard
Mobil 2427 0936